

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Карпіна НЕМАШКАЛО

Соціальний захист та соціальне страхування

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	23 "Соціальна робота"
Спеціальність	232 "Соціальне забезпечення"
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Управління соціальними проектами

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
соціальної економіки

Галина НАЗАРОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри соціальної економіки

Протокол № 1 від 07.09.2022 р.

Розробник:

Мішина Світлана Володимирівна, к.е.н., доц. кафедри соціальної економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Соціальний захист населення є основною складовою політики будь-якої держави. Рівень його організації та формування безпосередньо впливає на добробут та здоров'я нації. Це обумовило актуальність ґрунтовного вивчення дисципліни «Соціальний захист та соціальне страхування».

Навчальна дисципліна «Соціальний захист та соціальне страхування» належить до обов'язкових навчальних дисциплін професійного циклу.

Мета навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти можливості вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок організації соціального захисту та соціального страхування населення.

Завдання навчальної дисципліни: опанувати теоретичні основи, сутність та принципи системи соціального захисту та соціального страхування, державного регулювання сфери соціального захисту, дослідити інститути соціального захисту; ознайомитися з методологією розробки та впровадження умов здійснення основних видів соціального страхування – пенсійного, на випадок тимчасової непрацездатності, від безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, медичного; вивчити зарубіжний досвід соціального страхування; набути уміння виявлення основних проблем та формування перспектив розвитку соціального страхування в Україні.

Предмет навчальної дисципліни: напрями державного регулювання, нормативно-правове забезпечення, інструменти, процедури та практики соціального захисту й соціального страхування населення.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Соціальна економіка та політика	Комплексний тренінг
Менеджмент у соціальній сфері	Переддипломна практика
Міжнародні соціальні інституції та програми	Дипломна робота
Креативна економіка та менеджмент	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	РН1. Використовувати сучасні теорії, методологію і методи соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних та прикладних досліджень у сфері соціального захисту+
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії	
СК6. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти	
СК9. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг	
СК15. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у сфері надання соціальних послуг, застосовувати інноваційні прийоми при розробці й	

Компетентності	Результати навчання
управлінні соціальними проектами у контексті розв'язання соціальних проблем та зміни соціальної ситуації	
ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	РНЗ. Володіння методами комунікації у застосуванні різних форм взаємодії та спільної діяльності
ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії	
СК1. Здатність до використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціального забезпечення	
СК13. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій	
СК15. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у сфері надання соціальних послуг, застосовувати інноваційні прийоми при розробці й управлінні соціальними проектами у контексті розв'язання соціальних проблем та зміни соціальної ситуації	

Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Система соціального захисту населення

Тема 1. Поняття про систему соціального захисту та соціального страхування

1.1. Сутність та види соціального захисту населення в Україні. Визначення соціального захисту. Обмежений та абсолютний соціальний захист. Суб'єкти соціального захисту. Соціальний захист вразливих верств та економічно активного населення. Аналіз сучасного стану соціального захисту в Україні.

1.2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні: пенсійне страхування; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; страхування на випадок безробіття; соціальне страхування від нещасних випадків та профзахворювань.

1.3. Зарубіжний досвід соціального захисту та соціального страхування. Німецька, японська та американська системи соціального захисту населення. Європейський досвід соціального страхування.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту населення в Україні

2.1. Поняття та загальна характеристика права людини на соціальний захист. Поняття права на соціальний захист. Конституційне та законодавче право людини на соціальний захист.

2.2. Конституційні соціальні права людини. Характеристика статей Конституції України, що гарантують право людини на соціальний захист. Характеристика статей Конституції України 46 – 52.

2.3. Право на соціальний захист у міжнародно-правових актах. Характеристика конвенцій та рекомендації МОП, що гарантують право на соціальний захист. Міжнародні конвенції та рекомендації, ратифіковані в Україні. Загальна Декларація прав людини. Європейський кодекс прав людини.

2.4. Національні нормативно-правові акти в системі соціального захисту. Зміст та основні статті законодавчих та нормативних актів, що регулюють питання соціального захисту в Україні.

2.5. *Локальні нормативні правові акти як форма права соціального захисту економічно активного населення.* Поняття про локальний нормативний правовий акт у сфері соціального захисту. Положення “Про соціальний пакет” на підприємстві.

Тема 3. Державна соціальна допомога в системі соціального захисту населення

3.1. *Державні виплати сім'ям з дітьми.* Розміри, отримувачі, порядок призначення та виплати: допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами; допомоги при народженні дитини; допомоги при усиновленні дитини; допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування; допомоги на дітей одиницями матерям; допомоги особі, яка доглядає за хворою дитиною.

3.2. *Державна допомога малозабезпеченим сім'ям.* База для нарахування, розміри, отримувачі, порядок призначення та виплати.

3.3. *Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.* Розміри, отримувачі, порядок призначення та виплати: допомоги особам з інвалідністю з дитинства I, II та III груп; допомога на дітей з інвалідністю віком до 18 років; надбавки на догляд за особою з інвалідністю з дитинства підгрупи А I та Б I груп; надбавки одиницями особам з інвалідністю з дитинства II і III груп, які за висновком ЛКК закладу охорони здоров'я потребують постійного стороннього догляду; надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю віком до 6 років; надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю віком від 6 до 18 років.

3.4. *Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю. допомогу особам з інвалідністю I групи.* Розміри, отримувачі, порядок призначення та виплати: допомоги жінкам, яким присвоєно звання України «Мати-героїня»; допомоги особам з інвалідністю II, III груп; допомоги священнослужителям, церковнослужителям; допомоги особам, які досягли віку, що дає право на призначення допомоги; допомоги дитині померлого годувальника; допомоги на догляд одиницями малозабезпеченим особам, які за висновком ЛКК закладу охорони здоров'я потребують постійного стороннього догляду (крім осіб з інвалідністю I групи); допомоги на догляд малозабезпеченим особам з інвалідністю підгрупи А I та Б I груп.

3.5. *Компенсаційні виплати та допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.* Розміри, отримувачі, порядок призначення та виплати: одноразової компенсації учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які стали особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи; одноразової компенсації дітям, які стали особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи; одноразової компенсації сім'ям, які втратили годувальника із числа осіб, віднесених до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою; щорічної допомоги на оздоровлення; компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування; компенсації проїзду; грошової компенсації на дітей, які не харчуються в навчальних закладах, розташованих на територіях радіоактивного забруднення, та дітей, які є особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи і не харчуються в навчальних закладах, а також за всі дні, коли вони не відвідували ці заклади.

3.6. *Тимчасові та періодичні державні соціальні виплати та компенсації.* До складу яких включають: тимчасову державну допомогу дітям; соціальну допомогу на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошове забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам; допомогу на догляд (щомісячну грошову допомогу особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, який за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за ним); компенсацію як фізичній особі, яка надає соціальні послуги; компенсаційну виплату особі, яка здійснює догляд за особою з інвалідністю I групи або особою, яка досягла 80 років; грошову компенсацію замість санаторно-курортної путівки; компенсацію вартості самостійного санаторно-курортного лікування; пільгу на придбання твердого палива; пільгу на придбання скрапленого газу; одноразову винагороду жінці, якій присвоєно почесне звання України "Мати-героїня"; одноразову матеріальну допомогу особі, яка постраждала від

торгівлі людьми; допомогу на поховання; тимчасову державну соціальну допомогу непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.

Тема 4. Соціальні послуги в системі соціального захисту населення

4.1. Сутність та види соціальних послуг як елемента соціального захисту населення.

Поняття про послуги та соціальні послуги. Закон України “Про соціальні послуги”. Види соціальних послуг. Принципи надання соціальних послуг.

4.2. Надавачі соціальних послуг. Система надання соціальних послуг. Діяльність надавачів соціальних послуг. Недержавний сектор надання соціальних послуг.

4.3. Адміністрування соціальних послуг. Механізм адміністрування соціальних послуг. Надання соціальних послуг через: створення фронт-офісів, бек-офісів; віддалених робочих місць; передання повноважень від районного рівня на рівень ОТГ; міжмуніципальне співробітництво.

Тема 5. Недержавний сектор у системі соціального захисту населення

5.1. Сутність недержавного соціального захисту. Сутність, призначення та мета недержавного соціального захисту. Система недержавного пенсійного забезпечення.

5.2. Особистий недержавний соціальний захист. Види особистого недержавного соціального захисту: особисті заощадження; депозити в банківських установах; доходи від самостійного інвестування на ринку цінних паперів; особисте страхування; довічне утримання.

5.3. Благодійність та волонтерська діяльність. Сутність благодійництва. Види благодійництва. Волонтерська діяльність як елемент недержавного соціального захисту.

5.4. Соціальний пакет на підприємстві. Поняття про соціальний пакет. Види соціальних пакетів. Гнучкий соціальний пакет. Структура соціального пакету на підприємстві.

Змістовий модуль 2. Система загальнообов’язкового державного соціального страхування

Тема 6. Діяльність та контроль держави у сфері соціального страхування в Україні

6.1. Поняття та принципи соціального страхування. Визначення поняття “соціальне страхування”. Види соціального страхування. Принципи соціального страхування. Суб’єкти та об’єкти загальнообов’язкового державного соціального страхування.

6.2. Діяльність Фонду соціального страхування України. Мета та завдання функціонування Фонду соціального страхування України. Функції Фонду соціального страхування України.

6.3. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування в Україні. Організація контролю у сфері соціального страхування. Наглядові функції Фонду соціального страхування України.

Тема 7. Система пенсійного страхування

7.1. Структура системи пенсійного забезпечення України. Нормативно-правова база загальнообов’язкового державного пенсійного страхування. Структура, функції Пенсійного фонду України. Принципи функціонування Пенсійного фонду України.

7.2. Солідарне та накопичувальне загальнообов’язкове державне пенсійне страхування. Сутність та солідарної системи пенсійного страхування. Визначення страхового стажу. Поняття про пенсійний вік. Порядок розрахунку розміру пенсій за

солідарної системи пенсійного страхування. Сутність накопичувального державного пенсійного страхування. Порядок здійснення пенсійних відрахувань та виплати пенсій при застосуванні накопичувальної системи пенсійного страхування.

7.3. Недержавне пенсійне страхування. Накопичувальна система недержавного пенсійного страхування. Корпоративні пенсійні фонди. Порядок здійснення недержавних пенсійних накопичень та виплат.

Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

8.1. Отримувачі соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Документальне оформлення надання державної соціальної допомоги у зв'язку з втратою працездатності. Отримувачі, яким може бути надано соціальну допомогу.

8.2. Умови надання та припинення виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності. Тривалість виплати державної соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Умови виплати соціальної допомоги та порядок

8.3. Розміри та порядок нарахування допомоги по тимчасовій непрацездатності. Методика нарахування державної соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Розрахунок розміру допомоги залежно від страхового стажу отримувача.

Тема 9. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття

9.1. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю. Перелік осіб, які не мають права на отримання допомоги по безробіттю. Тривалість виплати допомоги по безробіттю. Особливості виплати допомоги з безробіття людям передпенсійного віку.

9.2. Розмір допомоги по безробіттю. Порядок розрахунку допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу та тривалості виплат. Мінімальний та максимальний розмір допомоги по безробіттю.

9.3. Порядок надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї. Умови надання допомоги. Розміри допомоги. Порядок повернення допомоги та умови неповернення.

Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків та профзахворювань

10.1. Отримувачі страхових виплат у зв'язку з нещасними випадками та профзахворюваннями. Перелік отримувачів допомоги у зв'язку з нещасними випадками та профзахворюваннями. Підстави для отримання допомоги.

10.2. Умови надання та припинення страхових виплат у зв'язку з нещасними випадками та профзахворюваннями. Терміни надання та припинення виплати соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

10.3. Розміри та порядок надання соціальної допомоги у зв'язку з нещасними випадками та профзахворюваннями. Методика розрахунку допомоги у зв'язку з нещасними випадками та профзахворюваннями. Розміри допомоги.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання, спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, як: проблемні лекції, дискусії, презентації, робота в малих групах, міні-тренінги, міні-лекції, індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання. Семінарське заняття за темою 7 проводиться у формі дискусії на тему: “Напрями реформування системи пенсійного страхування в Україні”. Робота в малих групах з підготовкою презентацій застосовується при вивченні тем 3, 6 і 7. Під час вивчення тем 1, 3, 7 і 9 студенти слухають міні-лекції, а проблемну лекцію під час вивчення теми 4. Опановуючи тему 3, студенти приймають участь у міні-тренінгу з визначення середньомісячного доходу на одного члена сім’ї. При вивченні теми 1 студенти приймають участь у діловій грі “Портрет ідеального соціального працівника”, асоціативній грі “Соціальний захист” та виконують психологічний тест. Індивідуальна дослідницька робота застосовується під час виконання творчого завдання (теми 1 – 10). Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно орієнтований та дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни “Соціальний захист та соціальне страхування” здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік, – 60 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль включає оцінювання роботи студентів під час: практичних та семінарських занять:

тестування (проводиться 2 рази за семестр. Тести по темам, як першого, так і другого змістовних модулів оцінюються максимум у 6 балів) за умови правильного виконання студентом усіх тестових завдань. Тест кожного зі змістовних модулів містить по 30 завдань, кожне з яких оцінюється в 0,2 бали. Загальна кількість балів за тестування – 12,0;

презентації, що має бути виконані в середовищі PowerPoint. Максимальна оцінка ставиться за умови наявності не менше, ніж 20 слайдів, які у повній мірі розкривають зміст її теми, та відповідного представлення матеріалів презентації у групі. Максимальна кількість балів за одну презентацію – 5. Загальна кількість балів за 3 презентації складає 15 балів;

експрес-опитування, максимальна оцінка за яке складає 5 балів. Опитування кожного студента включає 5 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал, неповна відповідь в 0,5 бали; Загальна кількість опитувань – 2. Максимальна оцінка за одне опитування – 5 балів, а за обидва – 10;

письмова контрольна робота, максимально оцінюється в 5 балів. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 25 тестів. Правильна відповідь на кожен з тестів оцінюється в 0,2 бали. Кількість поточних контрольних робіт – 2. Максимальна оцінка за одну контрольну роботу – 5 балів, а за обидві – 10 балів;

колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен з колоквіумів 14 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 28. Перший колоквіум включає теми 1 – 5, а другий колоквіум – теми 6 – 10. Структура колоквіуму: 1) два теоретичних питання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 3 бали); 2) практичне завдання (максимальна оцінка 6 балів); 3) два відкриті тести на доповнення (максимальна оцінка за кожен тест – 1 бал).

самотійної роботи:

творче завдання. Максимальна оцінка: 11 балів, яка може бути отримана за виконання завдання з формування нормативно-правової бази соціального захисту (5 балів) та написання шести міні-есе за тематикою форумів, розміщених в ПНС (6 балів). Кожне міні-есе оцінюється в 1 бал після його обговорення студентами і викладачем на форумі в ПНС;

домашнє завдання. Домашнє завдання включає 7 задач. Кожна задача оцінюється в 2 бали за умови правильного виконання та наявності відповіді. За відсутності відповіді або за наявності арифметичних помилок оцінка знижується на 1 бал. Кількість задач – 7, максимальна кількість балів за усі задачі становить 14 балів.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю є залік. Підсумкова оцінка знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни визначається на підставі сумування набраних балів за усі види контролю, які мали місце протягом семестру.

Розподіл балів за видами контролю:

тести для поточної роботи – 12 балів;

презентації та доповіді – 15 балів;

творче завдання – 11 балів;

домашні завдання – 14 балів;

експрес-опитування – 10 балів;

письмові контрольні роботи – 10 балів;

колоквіуми – 28 балів.

Студента слід вважати **атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль (а отже і залік) упродовж семестру – 60 балів, а максимально можлива кількість балів – 100.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: “60 і більше балів – зараховано”, “59 і менше балів – не зараховано” та заноситься у залікову “Відомість обліку успішності” навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мах бал	
1	2	3	4	
Тема 1. Поняття про систему соціального захисту та соціального страхування	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.1. Міні-лекція на тему: “Сутність та види соціального захисту населення в Україні”. 1.2. Види загальнообов’язкового державного соціального страхування в Україні. 1.3. “Зарубіжний досвід соціального захисту та соціального страхування”		
	Практичне заняття	Практичне заняття 1 1. Асоціативна гра “Соціальний захист” 2. Ділова гра “Портрет ідеального соціального працівника” 3. Психологічний тест “Опитувальник методики “емоційного відгуку” (А. Меграбяна і Н. Епштейна).		
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Визначення понять “соціальний захист” та “соціальне страхування”. 2. Форми соціального захисту. Підготовка до практичного заняття за питаннями: 3. Характеристика та призначення видів загальнообов’язкового державного соціального страхування. 4. Американський досвід соціального захисту. 5. Європейський досвід соціального захисту.	Перевірка домашніх завдань		
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту населення в Україні	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1. Поняття та загальна характеристика права людини на соціальний захист. 2.2. Конституційні соціальні права людини. 2.3. Право на соціальний захист у міжнародно-правових актах. 2.4. Національні нормативно-правові акти в системі соціального захисту. 2.5. Локальні нормативні правові акти як форма права соціального захисту економічно активного населення		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 1 1. Поняття про право соціального забезпечення. 2. Право людей на соціальний захист в законодавчих та нормативних актах України. 3. Нормативно-правові акти, що регламентують питання соціального захисту в Україні. 4. Міжнародні конвенції та рекомендації МОП, що гарантують право на соціальний захист	Експрес-опитування	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Законодавство Європейських країн з питань соціального захисту. Підготовка до семінарського заняття за питаннями: 2. Рекомендація МОП № 202 Про мінімальні рівні соціального захисту 2012 року. 3. Конвенція МОП № 102 «Про мінімальні норми соціального забезпечення (1952 р)	Перевірка домашніх завдань	
Тема 3. Державна соціальна допомога в системі соціального захисту населення	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Міні-лекція на тему: “Державні виплати сім’ям з дітьми”. 3.2. Державна допомога малозабезпеченим сім’ям		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 2. Презентації та робота в малих групах за питаннями: 1. Групування різних видів соціальних допомог за призначенням. 2. Характеристика державної соціальної допомоги сім’ям з дітьми. 3. Порядок призначення та нарахування державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім’ям. 4. Характеристика державних соціальних виплат, що надаються людям з інвалідністю. 5. Порядок нарахування та виплати соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію. 6. Характеристика інших видів державних соціальних виплат	Презентація	5

Тема 3. Державна соціальна допомога в системі соціального захисту населення	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.3. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. 3.4. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю. допомогу особам з інвалідністю I групи.		
	Практичне заняття	Практичне заняття 2. 1. Міні-тренінг з визначення середньомісячного доходу на одного члена сім'ї. 2. Методика нарахування державних соціальних виплат сім'ям з дітьми. 3. Методика нарахування державних соціальних виплат малозабезпеченим сім'ям.	Письмова контрольна робота	5
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.5. Компенсаційні виплати та допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. 3.6. Тимчасові та періодичні державні соціальні виплати та компенсації.		
	Практичне заняття	Практичне заняття 3. 1. Методика нарахування державних соціальних виплат особам з інвалідністю. 2. Методика нарахування соціальних стипендій	Тестування	6
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Визначення середньомісячного доходу домогосподарства. Підготовка до практичних та семінарського занять за питаннями: 2. Зарубіжний досвід надання державної соціальної допомоги сім'ям з дітьми та малозабезпеченим сім'ям. 3. Зарубіжний досвід надання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю. Підготовка до міні-тренінгу	Перевірка домашніх завдань		
Тема 4. Соціальні послуги в системі соціального захисту населення	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.1. Сутність та види соціальних послуг як елемента соціального захисту населення. 4.2. Надавачі соціальних послуг. 4.3. Проблемна лекція на тему "Адміністрування соціальних послуг".		
	Практичне заняття	Практичне заняття 4 1. Експрес-опитувальник «Індекс толерантності». 2. Анкетне опитування "Що таке толерантність?". 3. Тест комунікативної толерантності (за В. В. Бойко)	Колоквіум	14
Самостійна робота				
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Закон України "Про соціальні послуги". 2. Зарубіжний досвід надання соціальних послуг. Підготовка до практичного заняття за питанням: 3. Недержавний сектор у системі надання соціальних послуг. Підготовка до колоквіума	Перевірка домашніх завдань		
Тема 5. Недержавний сектор у системі соціального захисту населення	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.1. Сутність недержавного соціального захисту. 5.2. Особистий недержавний соціальний захист. 5.3. Благодійність та волонтерська діяльність. 5.4. Соціальний пакет на підприємстві.		
Семінарське заняття	Семінарське заняття 3 1. Діяльність недержавних пенсійних фондів. 2. Види особистого недержавного соціального захисту. 3. Види благодійної діяльності. 4. Волонтерська діяльність у системі недержавного соціального захисту. 5. Соціальний пакет як елемент особистого соціального захисту персоналу підприємства.	Експрес-опитування	5	

	Самостійна робота			
	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Закордонна практика недержавного соціального захисту. 2. Шляхи залучення недержавного сектора до фінансування соціальної сфери. Підготовка до семінарського заняття за питаннями: 3. Гнучкий соціальний пакет	Перевірка домашніх завдань	
Тема 6. Діяльність та контроль держави у сфері соціального страхування в Україні	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.1. Поняття та принципи соціального страхування. 6.2. Діяльність Фонду соціального страхування України. 6.3. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування в Україні		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 4 Презентації та робота в малих групах за питаннями: 1. Сутність і призначення соціального страхування. 2. Функції Фонду соціального страхування України. 3. Процедура контролю у сфері соціального страхування. 4. Функції держави із забезпечення нагляду у сфері соціального страхування в Україні	Презентація	5
	Самостійна робота			
	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Закон України “Про загальнообов’язкове соціальне страхування”. Підготовка до семінарського заняття за питаннями: 2. Європейський досвід соціального страхування. 3. Американський досвід соціального страхування	Перевірка домашніх завдань	
Тема 7. Система пенсійного страхування	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Міні-лекція на тему: “Структура системи пенсійного забезпечення України”. 7.2. Солідарне та накопичувальне загальнообов’язкове державне пенсійне страхування. 7.3. Недержавне пенсійне страхування		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 5 Презентації та робота в малих групах за питаннями: 1. Накопичувальна система загальнообов’язкового державного соціального страхування. 2. Солідарна система загальнообов’язкового державного соціального страхування. 3. Недержавні пенсійні фонди в Україні. 4. Дискусія на тему: Напрями реформування системи пенсійного страхування в Україні	Презентація	5
	Самостійна робота			
	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Напрями реформування пенсійної системи України. 2. Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”. Підготовка до практичного та семінарського занять за питаннями: 3. Особливості обчислення страхового стажу. 4. Корпоративні пенсійні фонди в Україні	Перевірка домашніх завдань	

Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Вплив страхового стажу на розміри виплат допомоги по тимчасовій непрацездатності. 2. Зарубіжний досвід соціального захисту населення під час тимчасової непрацездатності.		
	Практичне заняття	Практичне заняття 6 Розрахунок допомоги по тимчасовій непрацездатності	Письмова контрольна робота	5
Самостійна робота				
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Вплив страхового стажу на розміри виплат допомоги по тимчасовій непрацездатності. Підготовка до практичних та семінарського заняття за питаннями: 2. Зарубіжний досвід соціального захисту населення під час тимчасової непрацездатності	Перевірка домашніх завдань	14	
Тема 9. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Соціальний статус зареєстрованого безробітного. 2. Зарубіжна практика надання соціальної допомоги з безробіття. 3. Динаміка показників рівня безробіття в Україні. 4. Динаміка показників безробіття зарубіжних країн		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 5 1. Отримувачі допомоги по безробіттю. 2. Особливості розрахунку допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу. 3. Умови припинення виплати допомоги з безробіття	Тестування	6
	Практичне заняття	Практичне заняття 7 1. Розрахунок допомоги по безробіттю	Колоквіум	14
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Соціальний статус зареєстрованого безробітного. 2. Зарубіжна практика надання соціальної допомоги з безробіття. Підготовка до практичного та семінарського заняття: 3. Динаміка показників рівня безробіття в Україні. 4. Динаміка показників безробіття зарубіжних країн	Перевірка домашніх завдань		
Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків та профзахворювань	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Види нещасних випадків та профзахворювань. 2. Види соціальної допомоги у випадку профзахворювань. 3. Зарубіжний досвід соціального страхування від нещасних випадків та профзахворювань		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 6 1. Нормативно-правове забезпечення загальнообов'язкового державного соціального страхування. 2. Умови надання страхових виплат у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та профзахворюваннями. 3. Умови припинення та перерахунку страхових виплат у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та профзахворюваннями		
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: 1. Види нещасних випадків та профзахворювань. 2. Види соціальної допомоги у випадку профзахворювань. Підготовка до семінарського заняття: 3. Зарубіжний досвід соціального страхування від нещасних випадків та профзахворювань. Оформлення творчого завдання	Творче заняття	11	

5. Рекомендована література

Основна

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навч. посіб. / Л. Б. Баранник, Т. В. Корягіна ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. - 271 с.
2. Квасницька Р. С. Соціальне страхування : навч. посіб. / Р. С. Квасницька, І. О. Доценко. - Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2019. - 355 с
3. Кучма О. Л. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. / О. Л. Кучма, Л. М. Сіньова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Маслаков, 2019. – 306 с.
4. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення : навч. посіб. / Т. В. Шаповалова. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. – 127 с.

Додаткова

5. Білик О. І. Державне і приватне страхування. Теорія і практика : навч. посіб. / О. І. Білик, М. К. Хім ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 231 с. : рис., табл.
6. Крисюк О. О. Трудові та соціально-економічні права учасників АТО: забезпечення та профспілковий захист : запитання та відповіді / О. Крисюк, В. Янчевський ; [Федерація проф. спілок України]. – Житомир : Рута, 2018. – 307 с. :
7. Кучма О. Л. Допомоги як вид соціального забезпечення за законодавством України : монографія / О. Л. Кучма, Л. М. Сіньова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Маслаков, 2018. – 251 с.
8. Налуцишин В. В. Соціальний контроль у забезпеченні правового порядку: філософсько-правова ідея та її сучасний розвиток : монографія / В. В. Налуцишин ; Хмельниц. ун-т упр. та права. – Хмельницький : Мельник А. А., 2018. – 336 с.
9. Токарський Т. Б. Соціальна політика України в контексті євроінтеграції : монографія / Т. Б. Токарський . – Київ : АртЕк, 2018. – 369 с.
10. Якимчук Н. Я. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні: фінансово-правовий аспект [Текст] : монографія / Н. Я. Якимчук, С. О. Наконечний ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2018. - 251 с.
11. Яковлева Г. О. Проблеми правового регулювання та шляхи вдосконалення правового статусу суб'єктів права соціального забезпечення : монографія / Г. О. Яковлева ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2018. – 333 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

12. Державний служба статистики України. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Державний центр зайнятості. Аналітична та статистична інформація. Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/68>.
14. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. Режим доступу : <http://www.idss.org.ua/>.
15. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
16. Офіційний сайт Департаменту соціальної політики ХОДА. Режим доступу: <https://soczahist.kharkov.ua/>.
17. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна "Соціальний захист та соціальне забезпечення" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4829>.